

Vägledning framkomlighet för hämtningsfordon och personal samt utformning av avfallsutrymmen.

Lagstiftningsändringar, myndighetsbeslut och administrativa ändringar kan ändras i denna bilaga utan särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Transportvägar

Transportvägar är de vägar i direkt anslutning till uppställningsplats och dragväg där fordon för hämtning av avfall måste köra för att komma intill och hämta avfallet. Transportvägarnas utformning är en av flera aspekter som påverkar avfallshämtarens arbetsmiljö samt säkerheten för de som vistas eller färdas nära hämtningsfordon.

Lagkrav

1. Byggnader och andra anläggningar ska så långt det är praktiskt möjligt vara placerade på ett sådant sätt i förhållande till omgivande mark att transporter och liknande kan utföras med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall.

(AFS 2009:2, 3 §)

Riktlinjer

2. Transportväg ska ha en hårdgjord yta (se bilaga 1 för definition).
3. Transportvägen ska året runt ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och vid behov halkbekämpas.

4. Hämtningsfordon får inte framföras på gång- och cykelbana.

5. Hämtningsfordonens behov av att backa vid hämtning av avfall ska i största möjliga mån minimeras, och undvikas intill gång- och cykelbanor, lekplatser, bostadsentréer, skolor, förskolor eller äldreboenden.

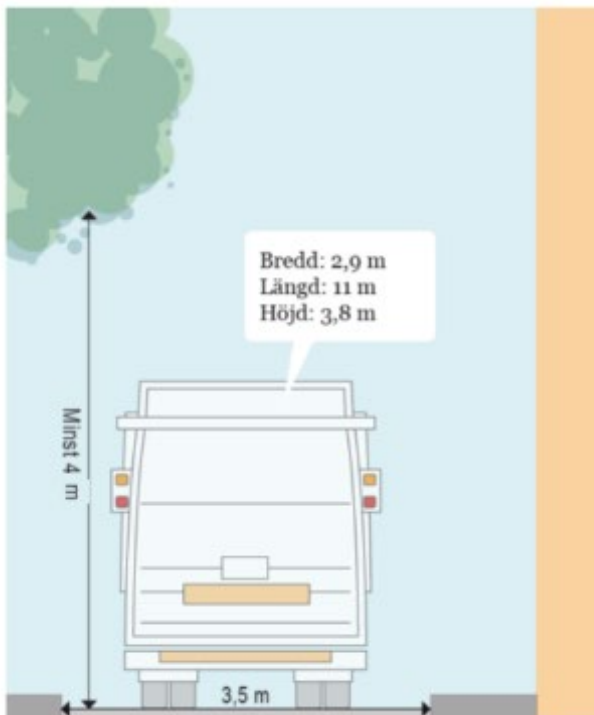
6. Transportvägar ska ha den bärighetsklass som krävs med avseende på hämtningsfordonens tyngd.

7. Hämtningsfordonets uppställningsplats ska inte vara skyddad av t.ex. backkrön eller kurva eller växtlighet.

8. Vägghållaren (Trafikverket, kommunen, privat vägförening eller enskild fastighetsägare) ska tillse att det är korrekt skyltning och god framkomlighet.

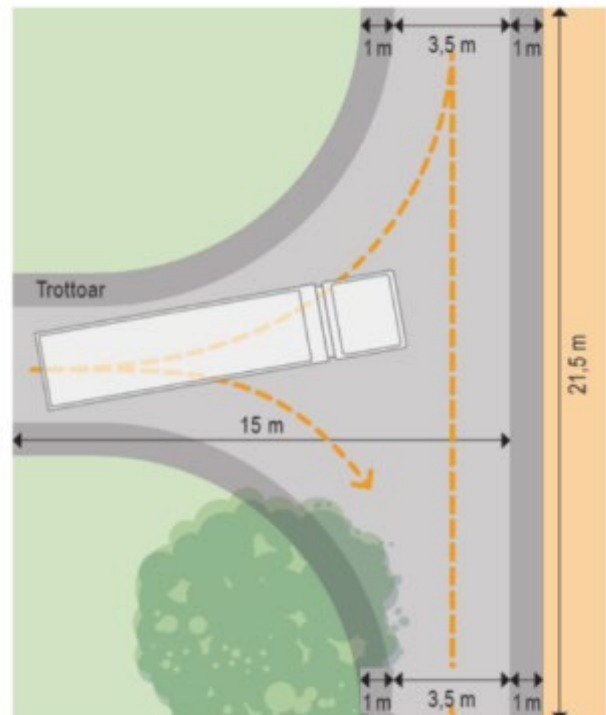
Transportvägarnas mått

9. Transportväg bör vara minst 3,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Träd och växtlighet eller snövallar ska inte inkräkta på vägbredden.

Vändplats för baklastande hämtningsfordon.

BILD: SARA SUNDIN, RAMBOLL.

10. Transportvägar (inklusive garage, portiker eller andra platser där hämtningsfordon ska framföras) ska ha en fri höjd på 4 meter. Lägre höjd kan accepteras om kommunen har gett godkännande för detta. Träd och växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden.

11. Återvändsgator ska ha vändmöjlighet för hämtningsfordon, t.ex. i form av vändplats eller trevägskorsning. Vändmöjlighetens mått ska anpassas efter vilken typ av hämtningsfordon som ska användas. I denna bilaga ges exempel på mått för en baklastande hämtningsbil.

Rekommendationer

12. Gångvägar bör inte blockeras vid hämtning av avfall.

Uppställningsplats

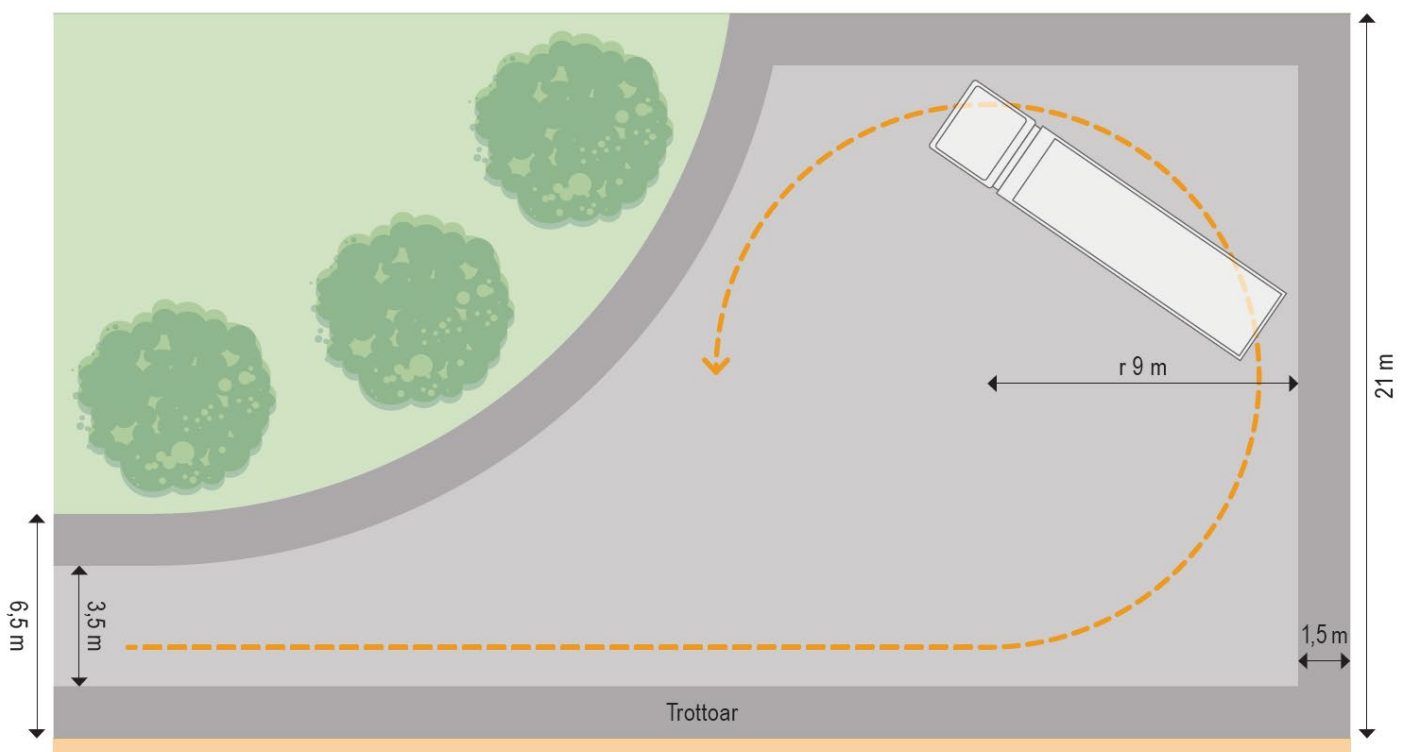
Uppställningsplatsernas utformning måste anpassas till vilken typ av avfallsbehållare som har valts samt storleken på hämtningsfordonen.

5. Lutningen på uppställningsplatsen ska inte överstiga vad hämtningsfordonet klarar av.

6. Uppställningsplatsen ska vara tillräckligt rymlig för att hämtningspersonalen ska kunna arbeta på ett effektivt och säkert sätt.

Rekommendationer

7. Hämtningsfordonet bör inte hindra fotgängare när avfallstömning pågår.

Alternativ vändplats för baklastande hämtningsfordon.

BILD: SARA SUNDIN, RAMBOLL.

Riktlinjer

1. Hämtningsfordonet ska inte hindra annan trafik (t.ex. bilar, bussar eller cyklister) när avfallstömning pågår.

2. Hämtningsfordonen ska kunna hämta avfallet, d.v.s. det får inte finnas några fasta eller återkommande hinder (t.ex. parkerade bilar). Skyltning om lastplats och parkeringsförbud kan behövas. Uppställningsplatsen ska även vara snöröjd.

3. Uppställningsplatser ska vara tillräckligt stora för att hantera den typ av utrustning (t.ex. kärl, botten-tömmande behållare eller slangar) som används.

4. Uppställningsplatsen ska vara plan och hårdgjord (se definition i bilaga 1).

Dragväg

Väg mellan avfallsutrymme och hämtningsfordonets uppställningsplats, d.v.s. där hämtningspersonalen drar eller skjuter kärl, slangar eller säckkärra, benämns här dragväg. Hårdgjorda ytor, snöröjning, avstånd, lutning och trösklar är aspekter som är avgörande för vilken arbetsmiljö som skapas.

Lagkrav

1. Ramper ska luta högst 1:12. (BBR 15 (BFS 2011:6). 3:1222)
2. Dragvägar ska vara utformade så att avfallskärl, slangar eller säckkärra utan svårighet kan förflyttas⁹

Riktlinjer

3. Dragvägar mellan avfallsutrymme och uppställningsplats bör vara så korta som möjligt och inte överstiga 10 meter.

Vägledning framkomlighet för hämtningsfordon och personal samt utformning av avfallsutrymmen.

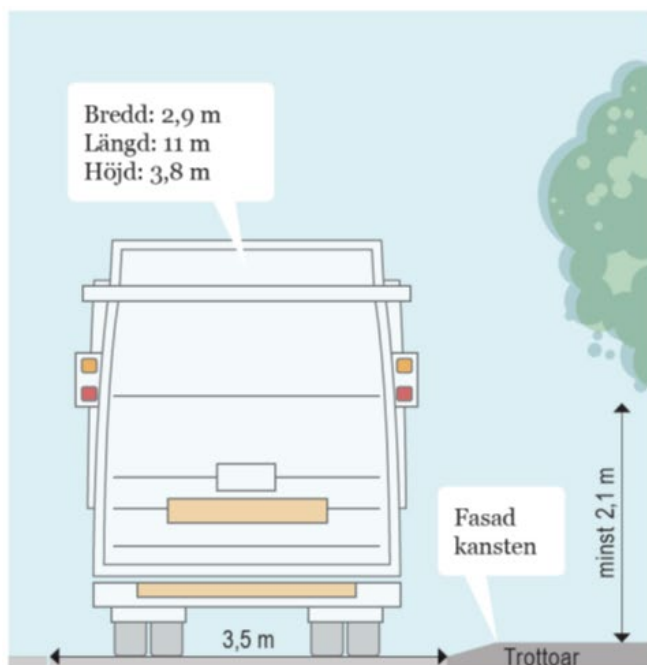
Lagstiftningsändringar, myndighetsbeslut och administrativa ändringar kan ändras i denna bilaga utan särskilt beslut i kommunfullmäktige.

4. Dragvägar bör vara minst 1,2 meter breda och om den ändrar riktning bör bredden där vara minst 1,35 meter. Det ska vara minst 2,1 meters fri höjd.
5. Dragvägar ska året om vara jämna, hårdgjorda (se definition i bilaga 1), vid behov halkbekämpade och utan trånga passager eller hinder.
6. Trappsteg och trösklar bör inte förekomma. I undantagsfall kan tröskel vara kvar om den förses med ramp på båda sidor.
7. Trottoarkanter ska i möjligaste mån undvikas. I de fall det inte går att undvika kanter ska fasadkantsten eller motsvarande användas.

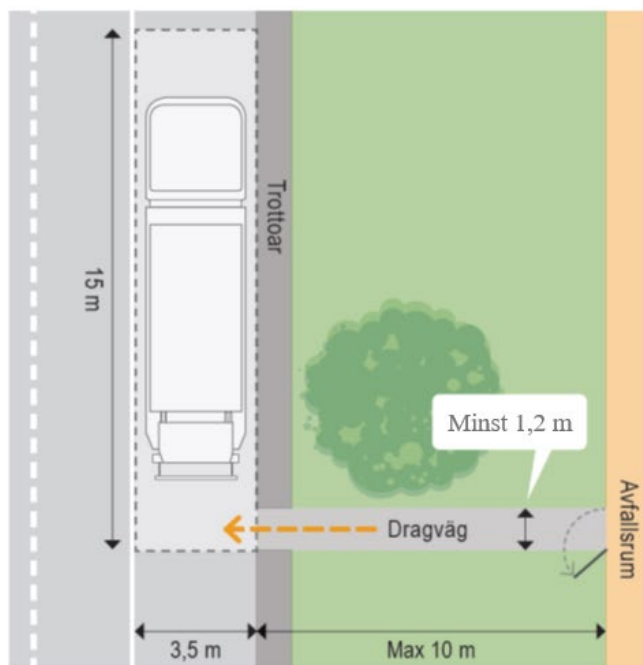
10. Hiss ska undvikas i största möjliga mån men om ingen lämpligare lösning finns får hiss användas vid avfallstransport om den är besiktigad och godkänd för transport av skrymmande gods och om den har korgdörr.

11. Lyftbord ska undvikas i största möjliga mån, men om ingen lämpligare lösning finns får lyftbord användas vid avfallstransport om den är besiktigad och godkänd för transport av skrymmande gods. Lyftbord utomhus är direkt olämpligt av driftsäkerhetsskäl, eftersom dessa generellt sett är känsliga för kyla och nederbörd.

9 Avfall Sveriges och SKLs bedömning av juridiskt bindande krav.

Dragväg och baklastare. BILD: SARA SUNDIN, RAMBOLL.

8. Lutningar ska i största möjliga mån undvikas. Om lutning inte kan undvikas ska den inte överstiga 1:12 för att belastningen ska vara acceptabel.
9. Ramp ska undvikas i största möjliga mån. I de fall ramp inte kan undvikas eller där marken lutar motsvarande en ramp, ska rampen/marken:
 - Inte luta mer än 1:20 vid nybyggnation
 - Ha minst 2 m långa vilplan
 - Ha en höjdskillnad på högst 0,5 meter mellan vilplanen
 - Ha en fri bredd på minst 1,3 meter,
 - Vara fri från hinder
 - Ha ett minst 40 mm högt avåkningskydd om det finns nivåskillnader mot omgivningen.

Observera att kravet om att dragvägen ska vara max 10 meter även gäller vid användande av ramp.

Botten-/krantömmande behållare

Gemensamt för olika typer av botten- och kran- tömmande avfallsbehållare är att det krävs en kran för tömning. Vid tömning lyfts behållaren eller en innerbehållare upp maskinellt med hjälp av en kran på hämtningsfordonet. Innehållet töms sedan i kranbilens container genom att behållarens golv öppnas alternativt att en påse öppnas. Djupbehållare är till största delen nedgrävda i marken och möjliggör ett större utrymme för avfallet jämfört med en botten- tömmande som står på marken. Eftersom avfallet ligger under mark där temperaturen är låg minskar risken för dålig lukt. De behållare som är helt under jord, och där hela behållaren lyfts vid tömning, behöver snöröjas kontinuerligt för att det inte ska falla ner snö i utrymmet för behållaren.

Riktlinjer

1. Vid installation av botten- tömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.
2. Botten- tömmande behållare ska ha ett 2-kroksystem som är anpassat efter kommunens avfallsföreskrifter.
3. Avståndet mellan fordonets centra och behållarnas centra ska inte överstiga 6 m eller understiga 2 m. Observera att kranar kan ha olika räckvidd (exempelvis 2–6 meter), därför ska kommunens avfallsorganisation kontaktas för beslut om avstånd.
4. Det ska vara en fri höjd om 10 meter.
5. Angöringsplatsen ska inte ligga så att parkerade bilar förekommer mellan hämtningsfordonet och behållarna.
6. Lyft ska inte ske över vägar eller cykelbanor.
7. Uppställningsplatsen ska i största möjliga mån vara jämn. Om lutning inte kan undvikas ska lutningen normalt sett max vara 7 % för att säkerställa att fordonet inte kan börja glida på stödbenen.
8. Marknivåskillnaden mellan fordon och behållare ska vara max ± 2 meter.
9. På grund av att behållaren kan pendla vid lyft ska djupbehållaren placeras minst 2 meter från omgivande hinder till exempel fasad, lyktstolpe eller parkering.
10. Behållarna ska placeras så att snöröjning kan ske. I de fall behållarna är helt under jord ska hela behållarens yta ovan jord snöröjas innan tömning.
12. Behållarna ska utformas så att barn inte riskerar att skada sig. Exempelvis bör det finnas lås på inkasten.
13. Behållare för matavfall ska inte överstiga 1000 liter.

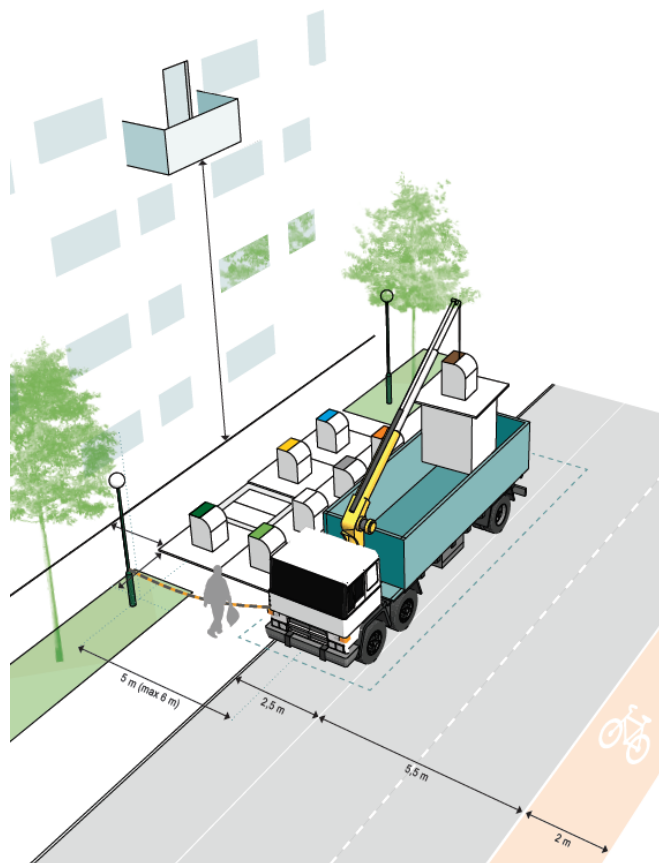
Rekommendationer

14. Lyft bör inte ske över gångbanor, speciellt inte om gångbanan är högt trafikerad eller om det är i närheten av en skola. I de fall det är oundvikligt ska gångvägen spärras av vid tömning.
15. Uppställningsplatsen bör vara minst 15 meter lång.
16. Behållare bör anläggas så att vatteninträngning minimeras och vara placerad så att ytvattenavrinning möjliggörs. Om

lakvatten ansamlas under behållare rekommenderas att dessa rengörs/saneras vid behov. Rengöring är särskilt viktigt för behållare med matavfallsinsamling.
17. I delar av Sverige med mycket snö är det mer fördelaktigt med behållare som delvis är under

mark och där avfallet samlats upp av en påse som kvarstår ovan jord vid tömning.

Botten- tömmande behållare.

Exempel på hur det kan se ut vid tömning av botten- tömmande behållare. BILD: SARA SUNDIN, RAMBOLL.

Nybyggnad av väg och vändplats samt utformning av avfallsutrymmen.

Lagkrav, regler, rekommendationer, information och illustrationer av godkända vändplatser och/eller avfallsutrymmen finns på Avfall Sveriges webbplats och i rapporten "Handbok för avfallsutrymmen".

Webbadressen är: www.avfallsverige.se.